

KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr. 774/2010

2015/EØS/58/34

av 2. september 2010

om fastsettelse av retningslinjer for kompensasjon mellom systemansvarlige nettselskaper og en felles framgangsmåte for fastsettelse av overføringstariffer(*)

EUROPAKOMMISJONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1228/2003 av 26. juni 2003 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene⁽¹⁾, særlig artikkel 8 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

1) I henhold til forordning (EF) nr. 1228/2003 skal det opprettes en kompensasjonsordning mellom systemansvarlige nettselskaper. I samsvar med nevnte forordning skal Kommisjonen fastsette retningslinjer som omfatter nærmere opplysninger om de framgangsmåter og metoder som skal anvendes i forbindelse med kompensasjonsordningen mellom systemansvarlige nettselskaper, og egnede regler med sikte på en gradvis harmonisering av fastsettelsen av tariffene som skal betales i henhold til nasjonale tariffsystemer.

2) Det er høstet verdifulle erfaringer etter at behovet for en kompensasjonsordning mellom systemansvarlige nettselskaper først ble anerkjent, særlig gjennom frivillige ordninger som systemansvarlige nettselskaper har opprettet. Systemansvarlige nettselskaper har imidlertid i økende grad opplevd vanskeligheter med å komme til enighet om slike frivillige ordninger.

3) Bindende retningslinjer for opprettelse av en kompensasjonsordning mellom systemansvarlige nettselskaper bør sikre et stabilt grunnlag for driften av ordningen, og en rimelig kompensasjon til systemansvarlige nettselskaper for kostnadene ved å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett.

4) Systemansvarlige nettselskaper fra tredjestater eller fra territorier som har inngått avtaler med EU om vedtakelse og anvendelse av unionsretten på elektrisitetområdet, bør ha rett til å delta i kompensasjonsordningen mellom systemansvarlige nettselskaper på like fot med systemansvarlige nettselskaper fra medlemsstatene.

5) Systemansvarlige nettselskaper i tredjestater som ikke har inngått avtaler med EU om vedtakelse og anvendelse av unionsretten på elektrisitetområdet, bør ha rett til å inngå flerpartsavtaler med systemansvarlige nettselskaper i medlemsstatene, som gjør at alle parter kan få en rimelig og rettferdig kompensasjon for kostnadene ved å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom sine nett.

6) Systemansvarlige nettselskaper bør få kompensasjon for eventuelle energitap som oppstår som følge av å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett. Kompensasjonen bør baseres på en beregning av hvilke tap som ville ha oppstått dersom transitt av elektrisk kraft ikke hadde funnet sted.

7) Det bør opprettes et fond for å gi systemansvarlige nettselskaper kompensasjon for kostnadene ved å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett. Størrelsen på dette fondet bør baseres på en vurdering på EU-plan av de gjennomsnittlige langsiktige differansekostnadene ved å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett.

8) Systemansvarlige nettselskaper i tredjestater bør betale like mye for bruk av EUs overføringsnett som systemansvarlige nettselskaper i medlemsstatene.

9) Forskjeller i de tariffene som produsenter av elektrisk kraft må betale for å få tilgang til overføringsnettet, bør ikke skade det indre markedes virkemåte. De gjennomsnittlige

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 233 av 3.9.2010, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 7/2011 av 1. april 2011 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 37 av 30.6.2011, s. 1.

(¹) EUT L 176 av 15.7.2003, s. 1.

tariffene for tilgang til nettet i medlemsstatene bør derfor holdes innenfor et område som bidrar til å sikre at fordelene ved harmonisering utnyttes.

- 10) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra komiteen nedsatt ved artikkel 13 i forordning (EF) nr. 1228/2003 —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Systemansvarlige nettselskaper skal på grunnlag av retningslinjene fastsatt i del A i vedlegget motta en

kompensasjon for de kostnader som oppstår som følge av å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett.

Artikkel 2

De tariffene som nettoperatører anvender for tilgang til overføringsnettet, skal være i samsvar med retningslinjene fastsatt i del B i vedlegget.

Artikkel 3

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning opphører å gjelde 2. mars 2011.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 2. september 2010.

For Kommissjonen

For Kommissjonen

Formann

VEDLEGG

DEL A

RETNINGSLINJER FOR OPPRETTELSE AV EN KOMPENSASJONSORDNING MELLOM SYSTEMANSVARLIGE NETTSELSKAPER**1. Alminnelige bestemmelser**

1.1. Kompensasjonsordningen mellom systemansvarlige nettselskaper (Inter-Transmission System Operator Compensation mechanism, heretter kalt «ITC») skal sikre systemansvarlige nettselskaper kompensasjon for kostnadene ved å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett, herunder kostnadene ved å gi adgang på tvers av landegrensene til det sammenkoblede nettet.

1.2. De systemansvarlige nettselskapene skal opprette et ITC-fond for å sikre systemansvarlige nettselskaper kompensasjon for kostnadene ved å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett.

ITC-fondet skal betale kompensasjon for

1. kostnader ved tap som oppstår i nasjonale overføringsnett som følge av å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett, og
2. kostnader ved å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett.

1.3. Bidrag til ITC-fondet skal beregnes i samsvar med nr. 6.

Utbetalinger fra ITC-fondet skal beregnes i samsvar med nr. 4 og 5.

De systemansvarlige nettselskapene er ansvarlige for å opprette ordninger for innbetalinger til og utbetalinger fra ITC-fondet, og å avgjøre når inn- og utbetalingene skal finne sted. Alle bidrag og utbetalinger skal foretas så snart som mulig, og senest innen seks måneder etter utgangen av det tidsrommet de gjelder for.

1.4. Gruppen av europeiske reguleringsmyndigheter for elektrisk kraft og gass (ERGEG), som ble opprettet ved kommisjonsbeslutning 2003/796/EF⁽¹⁾, skal framlegge en årlig rapport for Kommisjonen om gjennomføringen av ITC-ordningen og forvaltningen av ITC-fondet.

Systemansvarlige nettselskaper skal samarbeide med ERGEG om dette, og framlegge alle nødvendige opplysninger for ERGEG og Kommisjonen.

1.5. Transitt av elektrisk kraft skal normalt beregnes per time, på grunnlag av den som er lavest av den absolutte mengden importert elektrisk kraft og den absolutte mengden eksportert elektrisk kraft på forbindelsesledninger mellom nasjonale overføringsnett.

Ved beregning av transitt av elektrisk kraft reduseres importmengden og eksportmengden på hver forbindelsesledning mellom nasjonale overføringsnett i forhold til den andel av kapasiteten som er tildelt på en måte som ikke er forenlig med nr. 2 i retningslinjene for håndtering av kapasitetsbegrensninger, fastsatt i vedlegget til forordning (EF) nr. 1228/2003.

Uten hensyn til bestemmelsene i annet ledd i dette nummer skal import og eksport av elektrisk kraft på forbindelsesledninger med tredjestater som bestemmelsene i nr. 7.1 får anvendelse på, tas med i beregningen av transitt av elektrisk kraft.

1.6. I denne del av vedlegget menes med «nettostrøm av elektrisk kraft» den absolutte verdien av differansen mellom den samlede eksporten av elektrisk kraft fra et gitt nasjonalt overføringsnett til stater der de systemansvarlige nettselskapene deltar i ITC-ordningen, og den samlede importen av elektrisk kraft fra stater der de systemansvarlige nettselskapene deltar i ITC-ordningen til samme overføringsnett.

⁽¹⁾ EUT L 296 av 14.11.2003, s. 34.

For parter i ITC-ordningen som har en felles grense med minst én tredjestat som bestemmelsene i nr. 7.1 får anvendelse på, skal følgende justeringer gjøres ved beregning av nettostrømmen:

1. dersom samlet eksport av elektrisk kraft til stater der de systemansvarlige nettselskapene deltar i ITC-ordningen er større enn samlet import av elektrisk kraft fra stater der de systemansvarlige nettselskapene deltar i ITC-ordningen, skal nettostrømmene reduseres med den laveste av følgende verdier:
 - a) nettoimportstrømmer fra de berørte tredjestater, eller
 - b) nettoeksportstrømmer til stater der det systemansvarlige nettselskapet deltar i ITC-ordningen,
 2. dersom samlet import av elektrisk kraft fra stater der de systemansvarlige nettselskapene deltar i ITC-ordningen er større enn samlet eksport av elektrisk kraft til stater der de systemansvarlige nettselskapene deltar i ITC-ordningen, skal nettostrømmene reduseres med den laveste av følgende verdier:
 - a) nettoeksportstrømmene fra de berørte tredjestater, eller
 - b) nettoimportstrømmer fra stater der det systemansvarlige nettselskapet deltar i ITC-ordningen.
- 1.7. I dette vedlegg menes med «last» den samlede mengden elektrisk kraft som går ut fra det nasjonale overføringsnettet til tilknyttede distribusjonsnett, til sluttforbrukere som er tilknyttet overføringsnettet og til produsenter av elektrisk kraft til forbruk i forbindelse med produksjon av elektrisk kraft.

2. Deltaking i ITC-ordningen

- 2.1. Hver reguleringsmyndighet skal sørge for at systemansvarlige nettselskaper innenfor sitt ansvarsområde deltar i ITC-ordningen, og at systemansvarlige nettselskaper, når de krever tariff for nettilgang, ikke krever ytterligere tariff for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett.
- 2.2. Systemansvarlige nettselskaper fra tredjestater som har inngått avtaler med EU om vedtakelse og anvendelse av unionsretten på elektrisitetområdet, skal ha rett til å delta i ITC-ordningen.

Særlig skal systemansvarlige nettselskaper som driver virksomhet på territoriene nevnt i artikkel 9 i energifelleskapstraktaten⁽¹⁾, ha rett til å delta i ITC-ordningen.

Hvert systemansvarlig nettselskap fra en tredjestat som deltar i ITC-ordningen, skal behandles på tilsvarende måte som et systemansvarlig nettselskap i en medlemsstat.

3. Flerpartsavtaler

- 3.1. Systemansvarlige nettselskaper som deltar i ITC-ordningen kan inngå flerpartsavtaler om kompensasjon for kostnadene ved å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett med systemansvarlige nettselskaper fra tredjestater som ikke har inngått avtaler med EU om vedtakelse og anvendelse av unionsretten på elektrisitetområdet, men som 16. desember 2009 signerte den frivillige avtalen om en kompensasjonsordning mellom systemansvarlige nettselskaper.
- 3.2. Slike flerpartsavtaler skal ha som formål å sikre at det systemansvarlige nettselskapet fra tredjestaten behandles på tilsvarende måte som et systemansvarlig nettselskap i en stat som deltar i ITC-ordningen.
- 3.3. Ved behov kan slike flerpartsavtaler inneholde en anbefaling om at den samlede kompensasjonen justeres for å ta hensyn til den kompensasjonen som gis for å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett, i samsvar med nr. 5. En slik justering skal godkjennes av Kommisjonen.
- 3.4. Systemansvarlige nettselskaper fra tredjestaten skal ikke behandles gunstigere enn systemansvarlige nettselskaper som deltar i ITC-ordningen.

⁽¹⁾ EUT L 198 av 20.7.2006, s. 18.

- 3.5. Alle slike flerpartsavtaler skal framlegges for Kommissjonen, som skal avgi en uttalelse om hvorvidt en videreføring av flerpartsavtalen fremmer gjennomføringen av et velfungerende indre marked for elektrisitet og handelen over landegrensene. Kommissjonen skal særlig uttale seg om:
1. hvorvidt avtalen utelukkende vedrører kompensasjon mellom systemansvarlige nettselskaper for kostnadene ved å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett,
 2. hvorvidt kravene i nr. 3.2 og 3.4 overholdes.
- 3.6. Når Kommissjonen utarbeider uttalelsen nevnt i nr. 3.5, skal den rådspørre samtlige medlemsstater, og ta særlig hensyn til synspunktene til de medlemsstatene som deler en grense med den berørte tredjestaten.

4. **Kompensasjon for tap**

- 4.1. Kompensasjon for tap som oppstår i nasjonale overføringsnett som følge av å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett, skal beregnes atskilt fra kompensasjon for kostnader i forbindelse med å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett.
- 4.2. Størrelsen på tapet som oppstår i et nasjonalt overføringsnett, skal fastsettes ved å beregne forskjellen mellom
1. størrelsen på tapet som oppstår i overføringsnett i løpet av det aktuelle tidsrommet, og
 2. anslått størrelse på tapet i overføringsnett som ville oppstått i løpet av det aktuelle tidsrommet dersom transitt av elektrisk kraft ikke hadde funnet sted.
- 4.3. Systemansvarlige nettselskaper skal være ansvarlige for å utføre beregningen nevnt i nr. 4.2, og skal offentliggjøre denne beregningen samt beregningsmetoden i et egnet format. Denne beregningen kan foretas på grunnlag av anslag for en rekke tidspunkter i løpet av det aktuelle tidsrommet.
- 4.4. Verdien av tap som oppstår i et nasjonalt overføringsnett som følge av grensekryssende strøm av elektrisk kraft, skal beregnes på samme grunnlag som det reguleringsmyndigheten har godkjent for beregning av alle tap i de nasjonale overføringsnettene. ERGEG skal kontrollere kriteriene for beregningen av tap på nasjonalt plan, og særlig at tapene beregnes rettfærdig og uten forskjellsbehandling.

Dersom reguleringsmyndigheten ikke har godkjent et tapsberegningsgrunnlag for et tidsrom som omfattes av ITC-ordningen, skal verdien av de tap som er relevante for ITC-ordningen, baseres på anslag som er gjennomgått av samtlige systemansvarlige nettselskaper.

5. **Kompensasjon for å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom systemansvarlige nettselskapers nett**

- 5.1. Den samlede årlige kompensasjonen for grensekryssende infrastruktur skal fordeles mellom de systemansvarlige nettselskapene som har ansvaret for nasjonale overføringsnett, som kompensasjon for kostnader i forbindelse med å stille infrastruktur til rådighet for å la grensekryssende strømmer av elektrisk kraft gå gjennom deres nett.
- 5.2. Den samlede årlige kompensasjonen for grensekryssende infrastruktur skal fordeles mellom de systemansvarlige nettselskapene med ansvar for nasjonale overføringsnett, i forhold til:
1. transittfaktoren, dvs. den andelen som transitten på det berørte nasjonale overføringsnett utgjør av samlet transitt i samtlige nasjonale overføringsnett,
 2. lastfaktoren, dvs. kvadratet av transitter av elektrisk kraft, som andel av lasten pluss transitter i det berørte nasjonale overføringsnett i forhold til kvadratet av transitter av elektrisk kraft som andel av lasten pluss transitter i samtlige nasjonale overføringsnett.

Transittfaktoren skal vektas med 75 % og lastfaktoren med 25 %.

- 5.3. Den samlede årlige kompensasjonen for grensekryssende infrastruktur fastsettes til 100 000 000 euro.

6. Bidrag til ITC-fondet

- 6.1. De systemansvarlige nettselskapenes bidrag til ITC-fondet skal stå i forhold til den absolutte verdien av nettostrømmer til og fra deres nasjonale overføringsnett, som en andel av summen av den absolutte verdien av nettostrømmen til og fra samtlige nasjonale overføringsnett.

7. Tariff ved bruk av overføringsnett til import fra og eksport til tredjestater av elektrisk kraft

- 7.1. Det skal betales en tariff for bruk av overføringsnett ved enhver planlagt import fra, og enhver planlagt eksport til, samtlige tredjestater av elektrisk kraft, dersom
1. den berørte staten ikke har inngått en avtale med EU om vedtakelse og anvendelse av unionsretten på elektrisitetområdet, eller
 2. det systemansvarlige nettselskapet som er ansvarlig for nettet som det importeres elektrisk kraft fra eller eksporteres elektrisk kraft til, ikke har inngått en flerpartsavtale som nevnt i nr. 3.

Denne tariffen skal uttrykkes i euro per megawatt-time.

- 7.2. Hver deltaker i ITC-ordningen skal innkreve tariffen for bruk av overføringsnett ved planlagt import og eksport av elektrisk kraft mellom nasjonale overføringsnett og tredjestatens overføringsnett.
- 7.3. Tariffen for bruk av overføringsnettet for hvert år skal beregnes på forhånd av de systemansvarlige nettselskapene. Den skal fastsettes til det bidrag per megawatt-time som systemansvarlige nettselskaper fra en deltakerstat forventes å yte til ITC-fondet, basert på forventet grensekryssende strømmer av elektrisk kraft for det relevante år.

DEL B**RETNINGSLINJER FOR EN FELLES FRAMGANGSMÅTE FOR FASTSETTELSE AV OVERFØRINGSTARIFFER**

1. De årlige gjennomsnittlige overføringstariffer som produsenter i hver medlemsstat betaler, skal ligge innenfor de rammer som er fastsatt i nr. 3.
2. De årlige gjennomsnittlige overføringstariffene som produsenter betaler, er de samlede årlige overføringstariffene som produsenter betaler delt på den samlede oppmålte energien som produsentene årlig tilfører en medlemsstats overføringsnett.

Ved beregning som fastsatt i nr. 3 omfatter overføringstariffer ikke:

1. tariffer som produsenter betaler for anlegg som er nødvendige for tilknytning til nettet eller oppgradering av tilknytningen,
 2. tariffer som produsenter betaler for tilleggstjenester,
 3. særlige tariffer som produsenter betaler for nettap.
3. Verdien av de årlige gjennomsnittlige overføringstariffene som produsenter betaler, skal ligge mellom 0 og 0,5 euro per megawatt-time, unntatt i Danmark, Sverige, Finland, Romania, Irland, Storbritannia og Nord-Irland.

Verdien av de årlige gjennomsnittlige overføringstariffene som produsenter i Danmark, Sverige og Finland betaler, skal ligge mellom 0 og 1,2 euro per megawatt-time.

Verdien av de årlige gjennomsnittlige overføringstariffene som produsenter betaler, skal ligge mellom 0 og 2,5 euro per megawatt-time i Irland, Storbritannia og Nord-Irland, og mellom 0 og 2,0 euro per megawatt-time i Romania.
